

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/154/2023
Identifikačné číslo spisu:	4619201911
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4619201911.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Eriky Zajacovej v spore žalobkýň: 1/ T. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. XX, 2/ P. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. - F., O. XXXX/XX, obe právne zastúpené: Advokátska kancelária JUDr. Slávik a partneri, s.r.o., so sídlom Topoľčany, M. R. Štefánika 3, proti žalovaným: 1/ B. Ď., nar. XX. XX. XXXX, bytom F.Y., Y. S. XXXX/XX, 2/ M. Q., nar. XX. X. XXXX, bytom F., S. Č.. XXXX/XX, 3/ L. M., nar. XX. X. XXXX, bytom X. Č.. XXX, 4/ Q. Š., nar. XX. X. XXXX, bytom F., Š. Č.. XX/XX, žalovaní 3/ a 4/ zastúpení AK JUDr. Denis Glajch, Topoľčany, Bernoláková 2476, v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, vedenom na bývalom Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 5C/43/2019, o dovolaní žalovaných 3/ a 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. apríla 2023 sp. zn. 7Co/24/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyniam 1/ a 2/ voči žalovaným 3/ a 4/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Topoľčany (ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 5C/43/2019 - 400 zo dňa 17. decembra 2021 zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnosti - pozemku, vedeného v KN Okresného úradu Topoľčany, katastrálny odbor na LV č. XXX, kat. úz. X. ako CKN parcela č. 710 - orná pôda o výmere 2.458 m² a toto spoluvlastníctvo vyporiadal podľa Geometrického plánu znalkyne Ing. Ľ. H. č. 5C/43/2019-137-2 zo dňa 18. 12. 2020 (návrh rozdelenia č. 3), overený Okresným úradom Topoľčany, odbor katastrálny dňa 8. 2. 2021 pod č. 034/2021, ktorý GP je súčasťou Znaleckého posudku Ing. Ľ.. H. č. 2/2021 zo dňa 10. 02. 2021 a je neoddeliteľnou súčasťou tohto rozsudku tak, že: Do vlastníctva žalobkyne v 1/ rade a žalobkyne v 2/rade prikázal časť nehnuteľnosti - parc. č. 710, ktoré sú označené ako novovytvorené parcely registra „C“ parc. č. 710/5 - orná pôda o výmere 764 m² a parc. č. 710/6 - orná pôda o výmere 55 m², u žalobkyne v 1/rade v spoluvlastníckom podiele 2/3-iny vzhľadom k celku a žalobkyne v 2/rade v spoluvlastníckom podiele 1/3-ina vzhľadom k celku. Do vlastníctva žalovaných v 1/ až 4/rade prikázal časť nehnuteľnosti -

parc. č. 710, ktoré sú označené ako novovytvorené parcely registra „C“ - parc. č. 710/3 - orná pôda o výmere 1584 m² a parc. č. 710/4 - orná pôda o výmere 55 m², u žalovaných v 1/ až 3/ rade v spoluvlastníckych podieloch u každej v 1/6-ine vzhľadom k celku a žalovaného v 4/ rade v spoluvlastníckom podiele 3/6-iny vzhľadom k celku. Ďalším výrokom rozhodol, že žiadna zo strán sporu ostatným stranám z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva neuhrádza žiadnu finančnú náhradu. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyniam v 1/ a 2/ rade priznal nárok proti žalovaným v 1/až 4/ rade na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením. Posledným výrokom súd priznal súdnemu znalcovi - Ing. Ľ. H., s miestom výkonu činnosti XXX XX M. E. XXX nárok na znalečné proti žalovaným v 1/ až 4/ rade v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady znalečného rozhodne súd samostatným uznesením.

1.2. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 141 ods. 1, § 142 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na obsah žaloby, ktorou sa žalobkyne proti žalovaným domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti - pozemku, vedeného v KN Okresného úradu Topoľčany, katastrálny odbor na LV č. XXX, k. ú. X. ako CKN parc.č. 710 orná pôda vo výmere 2141 m². Žalobu zdôvodnili tým, že žalobkyne sú spoluvlastníkmi nehnuteľností, a to T. L. v podiele 2/9-iny a P.H. O. v podiele 1/9-na. Žalovaní sú ďalšími spoluvlastníkmi tejto nehnuteľnosti nasledovne: B. Ď., v podiele 2/18-iny, M. Q., v podiele 2/18-iny, L. M., v podiele 2/18-iny, Q. Š., v podiele 2/6-iny. Obe žalobkyne sú zároveň podielové spoluvlastníčky susedných nehnuteľností zapísaných v KN Okresného úradu Topoľčany, katastrálny odbor na LV č. XXX k. ú. X., a to CKN parc.č. 711/1 zast. plocha a nádvorie o výmere 702 m² vrátane rodinného domu s. č. X stojaceho na tejto parcele, a to každá žalobkyňa v podiele 1/3-ina vzhľadom k celku, pričom poslednú tretinu vlastní ich sestra Y. P., rod. D., ktorá dlhodobo žije v O.. Obe žalobkyne chceli zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo k sporovej nehnuteľnosti a to takým spôsobom, že výmera podielu ich oboch žalobkýň by bola vyčlenená do spoločnej parcely (medzi nimi dvoma by vzniklo nové spoluvlastníctvo) tak, že táto bude priliehať k ich parc. č. 711/1, v rámci ktorej novovzniknutej parcely by žalobkyňa v 1/ rade vlastnila podiel 2/3-iny a žalobkyňa v 2/ rade podiel 1/3-ina. Vyčlenenie by bolo realizované tak, ako je to vyznačené v priloženom grafickom náčrte, vychádzajúcom z katastrálnej mapy. Tento spôsob vyporiadania spoluvlastníctva k parc. č. 710 vyčlenením podielov oboch na tomto mieste umožní im vytvoriť z domu a pozemkov jeden hospodársky celok a zároveň zjednotí vlastnícky režim pozemku a drobných stavieb - vodovodnej šachty s prípojkou, altánku a skleníka, ktoré na časti pozemku parc. č. 710 stoja. Nakoľko sa so žalovanými nevedia dohodnúť na vyporiadaní ich podielového spoluvlastníctva mimosúdnou cestou, jedinou možnosťou je jeho zrušenie a vyporiadanie súdom. Za účelom reálneho rozdelenia parc. č. 710 navrhujú vykonať znalecké dokazovanie, znalec nech na rozdelenie vyhotoví geometrický plán v zmysle priloženého grafického náčrtu. Takýto spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti považujú z hľadiska účelnosti jej ďalšieho užívania za jediný možný, keďže umožní vytvoriť logicky hospodársky celok z ich nehnuteľností a časť, ktorá zostane žalovaným, bude rovnako dobre a účelne využiteľná a obhospodarovateľná, ako aj samostatne prístupná z verejnej cesty.

1.3. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie jednak výsluchom strán sporu, oboznámením sa s listinami, ale aj ohliadkou namieste samom a Znaleckým posudkom č. 2/2021 zo dňa 10. 2. 2021, vypracovaný Ing. Ľ.J. H., znalkyňou v odbore geodézie a kartografie, z ktorého vyplynulo, že na podklade zamerania na mieste samom bol vyhotovený Geometrický plán č. 5C/43/2019-137-1 na rozdelenie spoluvlastníctva parc. č. 710 (nové parc. č. 710/1,710/2,710/7,710/8) - príloha č. 4 a geometrický plán č. 5C/43/2019-137-2 na rozdelenie spoluvlastníctva parc. č. 710 (nové parc. č. 710/3 a 710/6) - príloha č. 5. GP č. 5C/43/2019-137-1 - rozdelil parc. č. 710 na novovzniknuté: -parc. č. 710/1 - orná pôda o výmere 1.492m², parc. č. 710/2 - orná pôda o výmere 147m², parc. č. 710/7-orná pôda o výmere 147m² a parc. č. 710/8 - orná pôda o výmere 672m² - spolu o výmere 2.458m². Predmetný GP obsahoval 4 návrhy rozdelenia predmetnej parcely č. 710. Zároveň tento GP obsahoval aj grafický náčrt sporovej nehnuteľnosti - parc. č. 710 s vyznačením umiestnenia vodovodnej šachty, altánku, žumpy, studne a skleníka sa nachádzajú v prílohe č. 14 a 14.1 a sú užívané vlastníckmi domu s. č. X na parc. č. 711/1. Nesúlad vo veľkosti výmer parc. č. 710 a 711/1 medzi SPI SGI bol vyriešený rozhodnutím Okresného úradu Topoľčany, katastrálny odbor o oprave chyby v katastrálnom operáte zo dňa 18. 11. 2020, pod číslom X 95/2020-20 (príloha č. 17) tak, že bola vykonaná oprava chyby na LV č. XXX výmery parc. č. 711/1 - zast. plocha a nádvorie 702m² na výmere 380m². Žalovaní predmetný

znalecký posudok namietali najmä pre podstatnú rozpornosť znaleckého posudku s konkrétnym zadáním súdu prvej inštancie. Žalobkyne v 1/ a 2/ rade z návrhov znalkyne v ZP ako najúčelnejší a pre nich akceptovateľný považovali znalecký návrh číslo 3 v prílohe č. 8 ZP, ktorý zohľadnil reálny stav na pozemkoch, vrátane drobných stavieb v ich vlastníctve a to skleníka, altánku, vodovodnej šachty a studne. Z odpovede obce Solčianky zo dňa 06. 03. 2020 (čl. 127 spisu) súd prvej inštancie zistil, že pri parcele č. 710 bolo parcelné číslo zmenené a vyčlenené z pôvodného čísla 252/2 v kat. úz. M. E. a následne bolo pričlenené ku katastrálnemu územiu X.. Na pôvodné parc. č. 252/2 bolo vydané dodatočné stavebné povolenie na stavbu rodinného domu dňa 30. 03. 1956. Súčasťou stavebného povolenia bolo aj vybudovanie studne a žumpy. O stavebné povolenie žiadal F. D., právny predchodca žalobkyní. Stavba rodinného domu súp. č. X sa v súčasnosti nachádza na parc. č. 711/1, kat. úz. X.. Dňa 19. 10. 2006 bolo prijaté na OcÚ Solčianky od F. D. ohlásenie drobnej stavby na parc. č. 711/1 na vybudovanie mer. šachty vodovodnej prípojky - napojenie na verejnú sieť. Skleník bol postavený pred rokom 1976. Na altánok nebolo prijaté ohlásenie drobnej stavby.

1.4. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o spôsobe vyporiadania primárne skúmal, či je možné vykonať reálne del'bu predmetu sporu - nehnuteľnosti parc. č. 710 v kat. úz. X. s ohľadom na výšku spoluvlastníckych podielov a hospodárnosť využívania takto rozdeleného pozemku, prihliadol predovšetkým na účelné využitie nehnuteľnosti. Vykonaným dokazovaním, najmä zo Znaleckého posudku č. 2/2021 zistil, že predmet spoluvlastníctva - nehnuteľnosť - parc. č. 710 zapísaná na LV č. XXX pre kat. úz. X. je reálne deliteľná, preto túto nehnuteľnosť rozdelil medzi spoluvlastníkov - žalobkyne v 1/ a 2/ rade a žalovaných v 1/ až 4/ rade podľa výšky ich spoluvlastníckych podielov. Pri rozdelení spornej nehnuteľnosti vychádzal súd z Geometrického plánu, vypracovaného súdnou znalkyňou Ing. H. č. 5C/43/2019-137-2 zo dňa 18. 12. 2020, overený Okresným úradom Topoľčany, odbor katastrálny dňa 8. 2. 2021 pod č. 034/2021, ktorý GP je súčasťou ZP Ing. L.. H. č. 2/2021 zo dňa 10. 02. 2021 - návrh rozdelenia č. 3 v prílohe č. 8 znaleckého posudku a rozdelil nehnuteľnosť tak, že časť z uvedenej nehnuteľnosti parc. č. 710, ktorá je označená ako parc. č. 710/5 - orná pôda o výmere 764 m² a parc. č. 710/6 - orná pôda o výmere 55 m² prikázal do vlastníctva žalobkyne v 1/ rade v podiele 2/3 vzhľadom k celku a žalobkyne v 2/ rade v podiele 1/3 vzhľadom k celku a časti pozemku parc. č. 710, ktoré sú označené ako parc. č. 710/3 - orná pôda vo výmere 1584 m² a parc. č. 710/4 - orná pôda o výmere 55 m² prikázal do vlastníctva žalovaných v 1/ až 3/ rade, v podieloch u každej v 1/6 vzhľadom k celku a u žalovaného v 4/ rade v podiele 3/6 vzhľadom k celku.

1.5. Dôvodil, že pri takomto rozdelení nehnuteľnosti budú eliminované náklady na prípadné odstraňovanie drobných stavieb, ktoré sú na pozemku, a ktoré užívajú žalobkyne, a to altánok, studňa, vodovodná šachta s prípojkou, žumpa, ktoré sa nachádzajú na parcelách, ktoré boli prikázané do vlastníctva žalobkyní, nebolo preto potrebné zriaďovať aj vecne bremeno na užívanie vodovodnej prípojky za účelom riadneho využívania týchto nehnuteľností. Poukázal na skutočnosť, že geometrický plán č. 2 vypracovaný súdnou znalkyňou Ing. H. spĺňa zákonné podmienky na reálne rozdelenie nehnuteľnosti, del'ba je vykonaná podľa výšky spoluvlastníckych podielov, pričom zároveň táto del'ba rešpektuje aj to, čo žalovaný v 4/ rade nazval lukratívnou časťou pozemku a menej lukratívnou časťou pozemku. Takéto rozdelenie nehnuteľnosti vychádza z toho, že od uličnej čiary bude pozemok rozdelený v pomere 1 diel ku 2 dielom, z čoho 1 diel reprezentovaný bežnou dĺžkou pozemku na hranici s verejnou cestou predstavuje 7,67 bežného metra a dva diely u pozemku, ktorý zostáva v spoluvlastníctve žalovaných v 1/ až 4/ rade, predstavuje 15,34 bežného metra. Dodal, že takýto spôsob del'by zohľadňuje rokmi vytvorený skutkový stav, a to od roku 1956 od stavby rodinného domu na parc. č. 711/1, kedy bola postavená zároveň studňa a žumpa a tak isto aj neskôr vytvorené stavby a úpravy, t. j. vodovodná šachta, altánok a skleník. Všetky tieto drobné stavby, ktoré prislúchajú k stavbe domu na parc. č. 711/1, zostávajú na pozemku, ktorý bol prikázaný do vlastníctva žalobkyní, čo eliminuje možnosť neskorších sporov alebo žalôb, napr. o odstránenie časti stavieb a teda aj neskorších nákladov, ktoré by vznikli v súvislosti s ich odstránením. Pri spôsobe takejto del'by sa rovnomerne pre všetky strany sporu rozdelila sporová parcela tak, že po celej dĺžke pozemku smerom k jeho zadnej časti bude pozemok rovnomerne rozdelený pre všetkých. Pokiaľ išlo o náhradu na vyrovnanie spoluvlastníckych podielov, súd prvej inštancie poukázal na to, že uvedený spôsob del'by nehnuteľnosti presne rešpektuje výšku podielov každého spoluvlastníka, preto súd nezaviazal žiadnu zo strán na zaplatenie finančného vyrovnania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Nakoľko žalobkyne v 1/ a 2/ rade mali plný

úspech vo veci, súd im priznal proti žalovaným v 1/ až 4/ rade, ktorí neboli vo veci úspešní, nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Súdnej znalkyni Ing. H. súd podľa § 255 ods. 1 a § 260 CSP priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1/ až 4/ rade v rozsahu 100%, ktorí neboli vo veci úspešní, keď uznesením sp. zn. 5C/43/2019-327 zo dňa 23. 07. 2021 bolo priznané súdnej znalkyni Ing. H.W. znalečné v sume 2.558,03 eura, vyplatená bola súdnej znalkyni preddavkovo suma 1.400 eur (suma 650 eur a 750 eur) zo záloh zložených žalobkyňami, teda zostalo nevyplatené znalečné v sume 1.158,03 eura. O výške náhrady znalečného rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2.1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/ až 4/ rozsudkom z 16. marca 2023 sp. zn. 7Co/24/2022 rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej (výroky I., II., III., IV.) potvrdil (prvý výrok) a vo výroku o trovách konania (V.) a výroku o znalečnom (VI.) tento rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.2. Odvolací súd na odvolacom pojednávaní doplnil dokazovanie prečítaním podstatných listín z pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 7C/101/96. Podstatná odvolacia námietka žalovaných v 1/ až 4/ rade spočívala v tom, že vyporiadanie podielového spoluvlastníctva napadnutým rozsudkom nezohľadňuje pôvodnú dohodu právnych predchodcov strán sporu v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/101/96, podľa ktorej pôvodná parcela č. 252/15 bude rozdelená na 3 pozemky tak, aby každý z nich mal od cesty šírku 13 m, teda zostane zachovaný hraničný bod medzi parcelami číslo 711/1 a 710. Namietali tiež, že uvedeným vyporiadáním sú podľa žalovaných zvýhodnené žalobkyne, ktorým pripadla „lukratívna časť“ parcely od cesty a žalovaným najmä „nelukratívna časť“ v spodnej časti parcely a z im prikázanej časti pôvodnej parcely nemôžu vytvoriť od cesty dva samostatné stavebné pozemky. K námietke žalovaných týkajúcej sa údajnej dohody ohľadom rozdelenia parcely č. 710 odvolací súd uvádza, že po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 7C/101/96 bolo zistené, že v spise a ani v zápisnici pred odvolacím súdom zo dňa 11. 06. 1998, na ktorom došlo k späťvzatiu odvolania v časti týkajúcej sa určenia vlastníckeho práva k parcele č. 711/1 a parcele č. 711/2, nie je spomenutá žiadna dohoda právnych predchodcov strán sporu ohľadom nejakého rozdelenia parcely č. 710 medzi troch súrodencov a to žalobcu F. D. a jeho sestry G. Š. a P. Q.. Práve naopak, z pripojeného spisu vyplýva, že aj po určení vlastníctva F. D. k parcele č. 711/1 a parcele č. 711/2, tento sa naďalej domáhal určenia vlastníckeho práva k zvyšnej časti pôvodnej parcely č. 252/15 o výmere 5.796 m², teda aj k parcele č. 710 o výmere 2.141 m² a parcele č. 306/3 o výmere 2.904 m² a to na základe darovacej zmluvy, ktorú uzatvoril so svojimi rodičmi (U. D. a manželka Y.) a keďže sa táto v archívoch nezachovala tak následne na základe vydržania. Uvedenú nehnuteľnosť užíval F. D. s manželkou od roku 1956, kedy si na tejto nehnuteľnosti postavili rodinný dom a zvyšná časť nehnuteľnosti bola v roku 1960 rokoch vnesená do družstva. Z dokazovania tiež vyplynulo, že až do smrti rodičov účastníkov konania U. D. a manželky žalovaní súrodenci nerušili v držbe ich brata F. D.. Žalobca v tomto konaní trval na svojom nároku na určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam a definitívne bolo rozhodnuté až rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/44/2005 - 369 zo dňa 14. 11. 2006, ktorým odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva: „Odvolací súd nespochybňuje, že došlo k darovaniu časti nehnuteľnosti 252/15, ktorú v súčasnej dobe predstavujú novovytvorené parcely číslo 711/1 a číslo 711/2, na ktorých majú navrhovatelia postavený dom a nachádza sa ich dvor. Túto skutočnosť uznali v konaní aj odporcovia. Navrhovatelia zaťažený dôkazným bremenom však nepreukázali, že právni predchodcovia navrhovateľa 1/ im darovali celú výmeru 57 a 96 m² pôvodnej parcely číslo 252/15. V konaní bolo preukázané, že časť z tejto parcely ako roľu za domom obrábali až do roku 1960 práve právni predchodcovia navrhovateľa 1/ a títo ju aj pri zakladaní družstva vniesli do družstva. Navrhovateľ 1/ spochybnil dobrú vieru držiteľa o tom, že nadobudol vlastnícke právo k celej nehnuteľnosti, aj na odvolacom pojednávaní, kde uviedol, že dvor a záhradu si ohradil a z role si vyčlenil 1/3, ktorá mu patrí. O ostatné nemá záujem, nie je to ani obrábané. Následne upravil svoju výpoveď, keď uviedol, že 1/3 si vyčlenil potom, keď mu odporcovia povedali, že prehral spor. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd opätovne dospel k rovnakému právnomu záveru, ako vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, keď vyhodnotil, že navrhovatelia nepreukázali darovanie celej nehnuteľnosti, pôvodne parcely číslo 252/15 o výmere 57 arov 96 m², a keďže nepreukázali právny titul v uvedenom rozsahu, nemohli byť ani dobromyseľní v tom, že im patrí celá nehnuteľnosť.“

2.3. Odvolací súd dodal, že z celého konania vedeného pod sp. zn. 7C/101/96 vôbec nevyplýva, že by si právne predchodkyne žalovaných robili pred podaním žaloby zo strany F. D. a jeho manželky nárok na užívanie predmetných nehnuteľností a už vôbec nie spôsobom aký uvádza žalovaný v 4/ rade, teda, že by si mali nejako deliť parcelu č. 710, keďže v konaní sa prejednávali ako celok parcela č. 710 a parcela č. 306/3. Výjadrovali sa tak, že nesúhlasia s určením vlastníckeho práva žalobcu v celom rozsahu, lebo tento si robí nárok ešte aj na 1/3 podiel na ostatných nehnuteľnostiach, ktoré zdedili od rodičov. Nespochybňovali skutočnosť, že žalobca ich brat mal nárok si postaviť na predmetnej parcele rodinný dom. Keďže v tom čase išlo len o jednu parcelu s číselným označením 252/15 o výmere 5796 m² a F. D. stavbu rodinného domu opieral o vlastnícky titul - darovaciu zmluvu, bolo irelevantné, že zabral od uličnej čiaru výmeru 17 m² a vedľa domu si postavil drobné stavby. Odvolací súd uvádza, že F. D. v predmetnom konaní preukázal, že bol dobromyseľným držiteľom parciel č. 711/1 a parcele č. 711/2, na ktorých si postavil dom a zároveň bol v dobrej viere, že mu patrí aj zvyšok parcely č. 252/15, na ktorý zvyšok však už nevedel preukázať právny titul nadobudnutia, keďže darovacia zmluva sa nezachovala. Je potom logické, že právny predchodca žalobkyní (v tomto konaní) postavil drobné stavby vedľa domu, keďže do jeho aj keď domnelého vlastníckeho práva až do podania žaloby v roku 1996 nezasahoval. Vzhľadom k uvedenému potom nebola dôvodná ani odvolacia námietka žalovaných, že žalobkyniam nemala pripadnúť žiadna výmera od uličnej čiaru na parcele č. 710. Strany sporu sú rovnocennými vlastníkmi parcely č. 710 a preto je správne rozdelenie pozemku tak, že od uličnej čiaru bude pozemok rozdelený v pomere 1 diel ku 2 dielom, z čoho 1 diel predstavuje dĺžku pozemku na hranici s verejnou cestou 7,67 bežného metra pre žalobkyne a dva diely z pozemku, ktorý zostáva v spoluvlastníctve žalovaných v 1/ až 4/ rade, predstavujú 15,34 bežného metra. Žalovaným teda zostal k dispozícii pozemok, ktorého šírka v prednej časti predstavuje 15,34 m, ktorá šírka pozemku je úplne dostatočná aj na postavenie rodinného domu. Skutočnosť, že z uvedenej šírky nevzniknú dva samostatné stavebné pozemky nemá vplyv na iné rozdelenie tejto parcely, pretože je potrebné vychádzať len z takej výmery resp. šírky parcely č. 710, aká je daná. Ďalšie tvrdenie žalovaných, že im je prikázaná najmä aj tzv. nelukratívna zadná časť pozemku za záhradou žalobkyní je tiež nedôvodné, pretože žalovaní uprednostňovali len návrh rozdelenia č. 1, ktorý vzhľadom na absenciu šírky pozemku od uličnej čiaru v prospech žalobkyní, kde sú umiestnené aj drobné stavby, nebol akceptovateľný. Vzhľadom k uvedenému potom súd prvej inštancie správne vychádzal pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva strán sporu z geometrického plánu č. 2 a návrhu rozdelenia č. 3.

2.4. Pokiaľ ide o námietky žalovaných ohľadne drobných stavieb, v tomto smere odvolací súd poukazuje na odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 22 a 29, s ktorým sa plne stotožňuje, a preto nebude opakovať dôvody uvedené v napadnutom rozsudku. Na základe vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej (výroky I., II., III., IV.) potvrdil a to s poukazom na ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

2.5. Odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch o trovách konania (V.) a výroku o znalečnom (VI.) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 písm. b) CSP. Je potrebné uviesť, že znalečné, ktoré predstavovalo náklady na vyhotovenie znaleckého posudku s návrhmi rozdelenia a vyhotovením geometrických plánov ohľadom spôsobov rozdelenia danej nehnuteľnosti, bolo nevyhnutné vykonať pre obe strany sporu, pretože bez príslušného geometrického plánu by nebolo možné zapísať do katastra nehnuteľností vlastníctvo strán sporu k jednotlivým parcelám rozdelenej nehnuteľnosti. Tiež bolo potrebné, aby znalkyňa navrhla možné spôsoby rozdelenia danej nehnuteľnosti a podľa toho vytvorila nové parcely prislúchajúce jednotlivým stranám sporu. Z tohto dôvodu sa javí účelné, aby na týchto nákladoch - znalečnom participovali obe strany sporu a nielen strana žalovaných. S uvedeným výrokom o znalečnom potom súvisí aj výrok o trovách konania, kde je potrebné opätovne posúdiť tento nárok. Žalobkyne síce mimosúdne vyzývali stranu žalovaných na zrušenie podielového vlastníctva, s ktorým zrušením aj žalovaní súhlasili, avšak je zjavné, že každá strana mala inú predstavu o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva danej nehnuteľnosti. Je teda nesporné, že obe strany mali záujem na zrušení podielového spoluvlastníctva a konečný spôsob jeho vyporiadania určil až súd v súdom konaní. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude preto opätovne rozhodnúť o znalečnom, ale aj o nároku na náhradu trov konania. Zároveň rozhodne aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

3.1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 3/ a 4/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, v ktorom

žiadali, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

3.2. Prípustnosť dovolania žalovaní 3/ a 4/ vo svojom dovolaní nevývodzovali zo žiadneho ustanovenia CSP.

3.3. V odôvodnení dovolania opisujúc skutkový stav veci uviedli, že podľa zadania prvostupňového súdu mala znalkyňa Ing. L. H. (ďalej „znalec“), vyhotoviť odborný, kvalitný a optimálny geometrický plán (ďalej „GP“) rozdelenia parc. č. 710, prijateľný pre obe strany, o čo sa znalec ani nepokúsil. Znalec zasiahol do návrhu žalovaných a žalovaného bez ich súhlasu, čím návrh poškodil a v rozpore so zadaním súdu vyhotovil súdu 4 návrhy rozdelenia parc. č. 710. Návrhy na rozdelenie pozemku môže podávať iba účastník konania a znalec nie je účastníkom konania, môže ním byť iba so súhlasom účastníkov konania. Žalované a žalovaný takýto súhlas znalcovi nedali, čo odvolací v zmysle argumentácie dovolateľov nevzal do úvahy. Odvolací súd akceptoval nesprávne podklady pre rozhodnutie prvostupňového súdu, preto nemohol posúdiť pravdivo skutkový stav veci. Súd prvej inštancie nemohol zistiť, že pri parc. č. 710 bolo parcelné číslo zmenené a vyčlenené z pôvodného čísla 252/2 v kat. úz. M. E. a následne bolo pričlenené ku kat. úz. X.. Parcela č. 710 nebola nikdy vyčlenená z parcely 252/2, U. D.Í. s mnž. nikdy nevlastnili parcelu 252/2, v kat. úz. M. E., dom F. D. ako nelegálna stavba bol postavený v roku 1953 na parcele 252/15, parcelou č. 252/2 je označená susedova záhrada. Mali za to, že dodatočné stavebné povolenie je zmätočné a nemožno naň viazať iné povolenia. Nemožno vylúčiť, že nesprávne uvedenie parcely 252/2 bolo účelové, lebo podľa vôle rodičov, ako vypovedal pred Krajským súdom v Nitre F. D. mu patrila jedna tretina z parc. č. 252/15, to značí pozemok od hlavnej cesty v šírke 13 m a nie v šírke 17 m ako mu W. E. nameral v roku 1996 bez prizvania sestier, keď vyše 20 rokov celý pozemok parcela 252/15 patril do dedičstva. Odvolací súd neprejednal legitimitu drobných stavieb v rozpore s rovnakým postavením účastníkov konania pred súdom, napriek tomu, že sa o to žalované a žalovaný v odvolaní domáhali, aby žalobkyne predložili o drobných stavbách relevantné doklady. Žumpa neexistuje iba trativod podľa ZP-zákres č. 5. Drevený altánok nie je stavbou. F. D. ohlásil stavbu vodovodnej šachty na parc. č. 711/1 a postavil ju na parcele 710 bez súhlasu žalovaných a žalovaného. Všetky drobné stavby pred rokom 1996 staval nelegálne na pozemku, ktorého nebol vlastníkom. „Pri spôsobe takejto deľby sa rovnomerne pre všetky strany sporu rozdelila sporová parcela tak, že po celej dĺžke pozemku smerom k jeho zadnej časti bude pozemok rozdelený pre všetkých“ /napadnutý rozsudok str. 4-5/. Uvedené tvrdenie prvostupňového súdu, s ktorým sa stotožnil odvolací súd je nepravdivé, pretože je v hlbokom rozpore s GP č. 2, na ktorý sa odvolávajú. Kým pozemok parc. č. 710 je v lukratívnej časti od štátnej cesty rozdelený na tretiny, v nelukratívnej časti žalobkyniam súdy neprikázali do vlastníctva ani jediný m2, pretože pozemok prikázaný do vlastníctva žalobkýň nevedie po celej dĺžke k hranici s parcelou 306/3, čo je nespravodlivé. Z uvedených dôvodov mali dovolatelia za to, že kompromisným zákresom je zákres č. 2 znaleckého posudku č. 2/2021.

3.4. Záverom žiadala, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že z napadnutého rozsudku a ani z konania, ktoré mu predchádzalo, dôvody zmätočnosti nevyplyvajú, pričom dovolatelia ich ani netvrdia. Rovnako netvrdili a ani nie sú dané právne pochybenia, na ktoré ustanovenie § 421 CSP viaže prípustnosť.

4.1. Vzhľadom na uvedené mali za to, že nie sú splnené procesné podmienky pre podanie dovolania, a preto navrhli dovolaciemu súdu aby dovolanie ako neprípustné odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 3/ a 4/ je potrebné v zmysle § 448 CSP zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) žalovaní 3/ a 4/ v dovolaní nenamietali chyby a nesprávnosti v procese prejednávania sporu (v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu, ale naopak zreteľne namietali nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14.1. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolatelia v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania namietali de facto, nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie a nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Dovolatelia namietali, že návrhy na rozdelenie pozemku môže podávať

iba účastník konania, znalec nie je účastníkom konania, môže ním byť iba so súhlasom účastníkov konania. Žalované a žalovaný takýto súhlas znalcovi nedali, čo odvolací súd v zmysle argumentácie dovolateľov nevzal do úvahy. Odvolací súd akceptoval nesprávne podklady pre rozhodnutie prvostupňového súdu, preto nemohol posúdiť pravdivo skutkový stav veci.

14.2. Pokiaľ dovolatelia namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nedostatočne zistenom skutkovom stave veci a nesprávnom hodnotení dôkazov odvolacím súdom, dovolací súd poukazuje na bod 9 - 11 rozhodnutia odvolacieho súdu, v zmysle ktorého:

„K námietke žalovaných týkajúcej sa údajnej dohody ohľadom rozdelenia parcely č. 710 odvolací súd uvádza, že po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 7C/101/96 bolo zistené, že v spise a ani v zápisnici pred odvolacím súdom zo dňa 11. 06. 1998, na ktorom došlo k späťvzatiu odvolania v časti týkajúcej sa určenia vlastníckeho práva k parcele č. 711/1 a parcele č. 711/2, nie je spomenutá žiadna dohoda právnych predchodcov strán sporu ohľadom nejakého rozdelenia parcely č. 710 medzi troch súrodencov a to žalobcu F. D. a jeho sestry G. Š. a P. Q.. Práve naopak, z pripojeného spisu vyplýva, že aj po určení vlastníctva F. D. k parcele č. 711/1 a parcele č. 711/2, tento sa naďalej domáhal určenia vlastníckeho práva k zvyšnej časti pôvodnej parcely č. 252/15 o výmere 5796 m², teda aj k parcele č. 710 o výmere 2141 m² a parcele č. 306/3 o výmere 2904 m² a to na základe darovacej zmluvy, ktorú uzatvoril so svojimi rodičmi (U. D. a manželka Y.) a keďže sa táto v archívoch nezachovala tak následne na základe vydržania. Uvedenú nehnuteľnosť užíval F. D. s manželkou od roku 1956, kedy si na tejto nehnuteľnosti postavili rodinný dom a zvyšná časť nehnuteľnosti bola v roku 1960 rokoch vnesená do družstva. Z dokazovania tiež vyplynulo, že až do smrti rodičov účastníkov konania U. D. a manželky žalovaní súrodenci nerušili v držbe ich brata F. D.. Žalobca v tomto konaní trval na svojom nároku na určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam a definitívne bolo rozhodnuté až rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/44/2005-369 zo dňa 14. 11. 2006, ktorým odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva: „Odvolací súd nespochybňuje, že došlo k darovaniu časti nehnuteľnosti 252/15, ktorú v súčasnej dobe predstavujú novovytvorené parcely číslo 711/1 a číslo 711/2, na ktorých majú navrhovatelia postavený dom a nachádza sa ich dvor. Túto skutočnosť uznali v konaní aj odporcovia. Navrhovatelia zaťažení dôkazným bremenom však nepreukázali, že právni predchodcovia navrhovateľa 1/ im darovali celú výmeru 57 a 96 m² pôvodnej parcely číslo 252/15. V konaní bolo preukázané, že časť z tejto parcely ako roľu za domom obrábali až do roku 1960 práve právni predchodcovia navrhovateľa 1/ a títo ju aj pri zakladaní družstva vniesli do družstva. Navrhovateľ 1/ spochybnil dobrú vieru držiteľa o tom, že nadobudol vlastnícke právo k celej nehnuteľnosti, aj na odvolacom pojednávaní, kde uviedol, že dvor a záhradu si ohradil a z role si vyčlenil 1/3, ktorá mu patrí. O ostatné nemá záujem, nie je to ani obrábané. Následne upravil svoju výpoveď, keď uviedol, že 1/3 si vyčlenil potom, keď mu odporcovia povedali, že prehral spor. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd opätovne dospel k rovnakému právnomu záveru, ako vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, keď vyhodnotil, že navrhovatelia nepreukázali darovanie celej nehnuteľnosti, pôvodne parcely číslo 252/15 o výmere 57 arov 96 m², a keďže nepreukázali právny titul v uvedenom rozsahu, nemohli byť ani dobromyseľní v tom, že im patrí celá nehnuteľnosť.“

10. Odvolací súd dodáva, že z celého konania vedeného pod sp. zn. 7C/101/96 vôbec nevyplyva, že by si právne predchodkyne žalovaných robili pred podaním žaloby zo strany F. D. a jeho manželky nárok na užívanie predmetných nehnuteľností a už vôbec nie spôsobom aký uvádza žalovaný v 4/ rade, teda, že by si mali nejako deliť parcelu č. 710, keďže v konaní sa prejednávali ako celok parcela č. 710 a parcela č. 306/3. Vyjadrovali sa tak, že nesúhlasia s určením vlastníckeho práva žalobcu v celom rozsahu lebo tento si robí nárok ešte aj na 1/3 podiel na ostatných nehnuteľnostiach, ktoré zdedili od rodičov. Nespochybňovali skutočnosť, že žalobca ich brat mal nárok si postaviť na predmetnej parcele rodinný dom. Keďže v tom čase išlo len o jednu parcelu s číselným označením 252/15 o výmere 5796 m² a F. D. stavbu rodinného domu opieral o vlastnícky titul - darovaciu zmluvu, bolo irelevantné, že zabral od uličnej čiaru výmeru 17 m² a vedľa domu si postavil drobné stavby. Odvolací súd uvádza, že F. D. v predmetnom konaní preukázal, že bol dobromyseľným držiteľom parciel č. 711/1 a parcele č. 711/2, na ktorých si postavil dom a zároveň bol v dobrej viere, že mu patrí aj zvyšok parcely č. 252/15, na ktorý zvyšok však už nevedel preukázať právny titul nadobudnutia, keďže darovacia zmluva sa nezachovala. Je potom logické, že právny predchodca žalobkyní (v tomto konaní) postavil drobné stavby vedľa domu, keďže do jeho aj keď domnelého vlastníckeho práva až do podania žaloby v roku 1996

nezasahoval.

11. Vzhľadom k uvedenému potom nebola dôvodná ani odvolacia námietka žalovaných, že žalobkyniam nemala pripadnúť žiadna výmera od uličnej čiary na parcele č. 710. Strany sporu sú rovnocennými vlastníkami parcely č. 710 a preto je správne rozdelenie pozemku tak, že od uličnej čiary bude pozemok rozdelený v pomere 1 diel ku 2 dielom, z čoho 1 diel predstavuje dĺžku pozemku na hranici s verejnou cestou 7,67 bežného metra pre žalobkyne a dva diely z pozemku, ktorý zostáva v spoluvlastníctve žalovaných v 1/ až 4/ rade, predstavujú 15,34 bežného metra. Žalovaným teda zostal k dispozícii pozemok, ktorého šírka v prednej časti predstavuje 15,34 m, ktorá šírka pozemku je úplne dostatočná aj na postavenie rodinného domu. Skutočnosť, že z uvedenej šírky nevzniknú dva samostatné stavebné pozemky nemá vplyv na iné rozdelenie tejto parcely, pretože je potrebné vychádzať len z takej výmery resp. šírky parcely č. 710, aká je daná. Ďalšie tvrdenie žalovaných, že im je prikázaná najmä aj tzv. nelukratívna zadná časť pozemku za záhradou žalobkýň je tiež nedôvodné, pretože žalovaní uprednostňovali len návrh rozdelenia č. 1, ktorý vzhľadom na absenciu šírky pozemku od uličnej čiary v prospech žalobkýň, kde sú umiestnené aj drobné stavby, nebol akceptovateľný. Vzhľadom k uvedenému potom súd prvej inštancie správne vychádzal pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva strán sporu z geometrického plánu č. 2 a návrhu rozdelenia č.3.“

14.3. V súvislosti s predmetnou námietkou dovolateľov, považuje dovolací súd za nevyhnutné akcentovať na zásadu voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcu z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 Ústavy SR), v zmysle ktorej záver vyvodený sudcom v prebiehajúcom konaní o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Tento jeho postup však musí byť v istom zmysle objektivizovaný konceptom takého hodnotenia dôkazov, ktoré obstoí z hľadiska jeho prípadného rozporu so zákazom arbitrárnej jurisdikčnej ľubovôle. Inak povedané, „voľnosť“ hodnotenia dôkazov neznamena, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak, konečné meritórne rozhodnutie malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Koncept voľného hodnotenia dôkazov je derivátom tzv. akuzačného typu procesu, v ktorom zákon pojmovo nemôže predpisovať zákonnú silu jednotlivým dôkazom. Naopak, v inkvizíčnom procese dominuje tzv. legálna dôkazná teória, ktorá pojmovo vyžaduje zákonnú silu, „váhu“ jednotlivých dôkazov - tento typ procesu sa však vo všeobecnosti považuje za dejinne prekonaný, aj keď jeho jednotlivé prvky prerástli medzičasom do konceptuálnej sústavy iných ako sporových konaní (mimosporov), predovšetkým cez prizmu tzv. vyšetrovacieho princípu a princípu oficiality. Právna úprava nestanovuje, ako má súd hodnotiť dôkazy z hľadiska pravdivosti; uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, ktorá v civilnom procese predstavuje veľmi zložitý myšlienkový proces sudcu. Takúto úvahu súdu nemožno zamieňať s úvahou, ktorá právnu úpravu nepripúšťa síce výslovné, no je implicitne obsiahnutá v pojmovej sústave silného sudcu a voľného hodnotenia dôkazov - ide o úvahu z hľadiska ustálenia, resp. určenia výšky nárokov vtedy, ak túto výšku možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ju nemožno zistiť vôbec. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu rovnako neznamena ľubovôľu súdu pri hodnotení dôkazov. Hodnotiaca úvaha súdu musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci, nesmie byť v rozpore s prírodnými zákonmi, musí byť preskúmateľná v inštančnom postupe a podobne. Výsledky hodnotenia dôkazov sú aj súčasťou odôvodnenia rozsudku, nakoľko z ustanovenia § 220 ods. 2 vyplýva súdu povinnosť v odôvodnení rozsudku (okrem iného) stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a podobne. Súd nie je viazaný len skutkovým stavom, ako ho predniesli (substancovali) sporové strany, ale má i vlastné procesné oprávnenia ingerovať do sporu. Strany tak nie sú „vlastníkmi“ skutkových tvrdení, ako v liberálnom koncepte civilného procesu, ale súdom zistený skutkový stav má v čo najvyššej možnej miere korešpondovať s reálnym hmotnoprávnym pomerom sporových strán. Teória hovorí v tejto súvislosti o tzv. modifikovanom prejednávacom princípe, kde je procesná aktivita vo vzťahu k ustáleniu skutkového základu sporu prioritne zverená sporovým stranám, no s „materiálnymi“ korekciami zo strany súdu.

14.4. V súhrne uvedené civilné sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z

prejednávanej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov ponese aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 24/2019 z 9. júna 2020).

14.5. Dovolací súd zdôrazňuje vzhľadom na v súhrne vyššie obsiahlo uvedené a námietku dovolateľov keď v dovolaní uviedli, že žalované a žalovaný súhlas na rozdelenie pozemku znalci nedali, čo odvolací súd v zmysle argumentácie dovolateľov nevzal do úvahy, a teda akceptoval nesprávne podklady pre rozhodnutie prvostupňového súdu, preto nemohol posúdiť pravdivo skutkový stav veci, že bolo práve vecou súdu v prejednávanej veci hodnotiť dôkazy v spore a nie ako sa mylne dovolatelia domnievajú vecou žalovaných 3/ a 4/, dovolací súd konštatuje, že neboli zistené vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, ktoré by zakladali porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces a na vyslovenie opačného právneho názoru dovolacím súdom ako je uvedený v rozhodnutí odvolacieho súdu v spojitosti s právnym názorom súdu prvej inštancie, týkajúcej sa neexistencie namietanej dohody právnych predchodcov strán sporu ohľadom rozdelenia parcely č. 710 medzi troch súrodencov.

14.6. Pokiaľ dovolatelia súdom vytýkali niektoré nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosť hodnotenia výsledkov dokazovania, vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu (citujúc zo spomenutého uznesenia veľkého senátu najvyššieho súdu) uvádza, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Nová právna úprava na samej podstate uvedeného nič nezmenila.

14.7. Naostatok najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

15.1. Z obsahu dovolania tiež vyplýva, že dovolatelia mali v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania za nevyhnutné, aby sa odvolací súd v rámci odôvodnenia rozsudku vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, a to konkrétne legitimitou drobných stavieb v rozpore s rovnakým postavením účastníkov konania pred súdom, napriek tomu, že sa o to žalované a žalovaný v odvolaní domáhali, aby žalobkyne predložili o drobných stavbách relevantné doklady.

15.2. K predmetnej námietke dovolací súd uvádza aj vzhľadom na vyššie uvedené v bodoch 14.3 - 14.5, že z obsahu spisu má preukázané dostatočne odôvodnené rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom na predmetnú námietku nebolo potrebné dať širšiu odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, poukazujúc na bod 12 rozhodnutia v spojitosti s bodmi 22 - 29 rozhodnutia súdu prvej inštancie:

„12. Pokiaľ ide o námietky žalovaných ohľadne drobných stavieb, v tomto smere odvolací súd poukazuje na odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 22 a 29, s ktorým sa plne stotožňuje, a preto nebude opakovať dôvody uvedené v napadnutom rozsudku.

22. Z Odpovede obce Solčianky zo dňa 06. 03. 2020 na výzvu súdu (čl. 127 spisu) vyplýva, že sa jedná o parcelu, ktorej parcelné číslo bolo zmenené a vyčlenené z pôvodného čísla 252/2 v kat. úz. M. E. a následne bolo pričlenené ku katastrálnemu územiu Solčianky. Na pôvodné parc. č. 252/2 bolo vydané dodatočné stavebné povolenie na stavbu rodinného domu dňa 30. 03. 1956. Súčasťou stavebného povolenia bolo aj vybudovanie studne a žumpy. O stavebné povolenie žiadal F. D., právny predchodca žalobkýň. Stavba rodinného domu súp. č. X sa v súčasnosti nachádza na parc. č. 711/1, kat. úz. X.. Dňa 19. 10. 2006 bolo prijaté na OcÚ Solčianky od F. D. ohlásenie drobnej stavby na parc. č. 711/1 na vybudovanie mer. šachty vodovodnej prípojky - napojenie na verejnú sieť. Skleník bol postavený pred

rokom 1976. Na altánok nebolo prijaté ohlásenie drobnej stavby.

23. Podľa § 141 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spoluvlastníci sa môžu dohodnúť o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní, ak je predmetom spoluvlastníctva nehnuteľnosť, dohoda musí byť písomná.

Podľa § 142 ods. 1-3 Občianskeho zákonníka, ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výtazok rozdelí podľa podielov. Z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výtazku.

24. V zmysle hore uvedených zákonných ustanovení, ak nedôjde k dohode, ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov môže požiadať súd o zrušenie spoluvlastníctva a o jeho vyporiadanie. Toto právo vyplýva zo zásady, že nikto nemôže byť spravodlivo nútený k tomu, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu, ak mu to z akýchkoľvek dôvodov nevyhovuje.

25. Súd preto na návrh žalobkyní v 1/ a 2/ rade zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnosti vedenej na LV č. XXX pre kat. úz. X., s čím súhlasili aj žalovaní v 1/ až 4/ rade.

26. Jednotlivé spôsoby vyporiadania podielového spoluvlastníctva upravuje Občiansky zákonník, ktorý súčasne ustanovuje aj ich poradie, ktoré je pre súd záväzné. Prvý spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva - reálne rozdelenie veci medzi spoluvlastníkov podľa výšky podielov - prichádza do úvahy tam, kde predmet sporu vlastníctva je reálne deliteľný. Druhý spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva - prikázanie veci za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom prichádza do úvahy v prípade, že rozdelenie predmetu vlastníctva nie je dobré možné. Pri tomto spôsobe vyporiadania musí súd prihliadnuť predovšetkým na účelné využitie veci, ale aj na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. V prípadoch, keď sa vec nedá rozdeliť na reálne časti zodpovedajúce spoluvlastníckym podielom, možno podielové spoluvlastníctvo vyporiadať kombináciou reálneho rozdelenia veci s jej prikázaním za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výtazok rozdelí podľa podielov.

27. Súd pri rozhodovaní o spôsobe vyporiadania primárne skúmal, či je možné vykonať reálne del'bu predmetu sporu - nehnuteľnosti parc. č. 710 v kat. úz. X. s ohľadom na výšku spoluvlastníckych podielov a hospodárnosť využívania takto rozdeleného pozemku, prihliadol predovšetkým na účelné využitie nehnuteľnosti. Výkonaným dokazovaním, najmä zo Znaleckého posudku č. 2/2021 zistil, že predmet spoluvlastníctva - nehnuteľnosť - parc. č. 710 zapísaná na LV č. XXX pre kat. úz. X. je reálne deliteľná, preto túto nehnuteľnosť rozdelil medzi spoluvlastníkov - žalobkyne v 1/ a 2/ rade a žalovaných v 1/ až 4/ rade podľa výšky ich spoluvlastníckych podielov.

28. Pri rozdelení spornej nehnuteľnosti vychádzal súd z Geometrického plánu, vypracovaného súdnou znalkyňou Ing. H. č. 5C/43/2019-137-2 zo dňa 18. 12. 2020, overený Okresným úradom Topoľčany, odbor katastrálny dňa 8. 2. 2021 pod č. 034/2021, ktorý GP je súčasťou ZP Ing. L.. H. č. 2/2021 zo dňa 10. 02. 2021 - návrh rozdelenia č. 3 v prílohe č. 8 znaleckého posudku a rozdelil nehnuteľnosť tak, že časť z uvedenej nehnuteľnosti parc. č. 710, ktorá je označená ako parc. č. 710/5 - orná pôda o výmere 764 m² a parc. č. 710/6 - orná pôda o výmere 55 m² prikázal do vlastníctva žalobkyne v 1/ rade v podiele 2/3 vzhľadom k celku a žalobkyne v 2/ rade v podiele 1/3 vzhľadom k celku a časti pozemku parc. č. 710, ktoré sú označené ako parc. č. 710/3 - orná pôda vo výmere 1584 m² a parc. č. 710/4 - orná pôda o výmere 55 m² prikázal do vlastníctva žalovaných v 1/ až 3/ rade, v podieloch u každej v 1/6 vzhľadom k celku a u žalovaného v 4/ rade v podiele 3/6 vzhľadom k celku.

29. Dôvody, pre ktoré súd takto rozhodol sú, že pri takomto rozdelení nehnuteľnosti budú eliminované náklady na príp. odstraňovanie drobných stavieb, ktoré sú na pozemku, a ktoré užívajú žalobkyne, a to altánok, studňa, vodovodná šachta s prípojkou, žumpa, ktoré sa nachádzajú na parcelách, ktoré boli prikázané do vlastníctva žalobkyní, nebolo preto potrebné zriaďovať aj vecne bremeno na užívanie vodovodnej prípojky za účelom riadneho využívania týchto nehnuteľností. Geometrický plán č. 2 vypracovaný súdnou znalkyňou Ing. H. spĺňa zákonné podmienky na reálne rozdelenie nehnuteľnosti, del'ba je vykonaná podľa výšky spoluvlastníckych podielov, pričom zároveň táto del'ba rešpektuje aj to,

čo žalovaný v 4/ rade nazval lukratívnou časťou pozemku a menej lukratívnou časťou pozemku. Takéto rozdelenie nehnuteľnosti vychádza z toho, že od uličnej čiary bude pozemok rozdelený v pomere 1 diel ku 2 dielom, z čoho 1 diel reprezentovaný bežnou dĺžkou pozemku na hranici s verejnou cestou predstavuje 7,67 bežného metra a dva diely u pozemku, ktorý zostáva v spoluvlastníctve žalovaných v 1/ až 4/ rade, predstavuje 15,34 bežného metra. Okrem toho, takýto spôsob delby zohľadňuje rokmi vytvorený skutkový stav, a to od roku 1956 od stavby rodinného domu na parc. č. 711/1, kedy bola postavená zároveň studňa a žumpa a tak isto aj neskôr vytvorené stavby a úpravy, t. j. vodovodná šachta, altánok a skleník. Všetky tieto drobné stavy, ktoré prislúchajú k stavbe domu na parc. č. 711/1, zostávajú na pozemku, ktorý bol prikázaný do vlastníctva žalobkyní, čo eliminuje možnosť neskorších sporov alebo žalôb, napr. o odstránenie časti stavieb a teda aj neskorších nákladov, ktoré by vznikli v súvislosti s ich odstránením. Pri spôsobe takejto delby sa rovnomerne pre všetky strany sporu rozdelila sporová parcela tak, že po celej dĺžke pozemku smerom k jeho zadnej časti bude pozemok rovnomerne rozdelený pre všetkých. Súd vyššie uvedený spôsob delby považuje za taký, ktorý zodpovedá ustanoveniu § 142 Občianskeho zákonníka a je aj spravodlivý.“

16. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolateľ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietat, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

17. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dovolací súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutia vo veciach Ruiz Torija proti Španielsku, Hiro Balani proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, Higgins proti Francúzsku). Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

18. Obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľov, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a

rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Ako už bolo uvedené vyššie, za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalovaných 3/ a 4/.

19. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľov uplatnené podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

20. Aplikujúc zásadu úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP) vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania v dovolacom konaní úspešným žalobkyniam 1/ a 2/ voči v dovolacom konaní neúspešným žalovaným 3/ a 4/.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.